

โครงการสานพลังประชารัฐเพื่อสนับสนุนการปลูกข้าวโพดหลังฤดูทำนา

หลักการและเหตุผล

- ไทยมีพื้นที่ปลูกข้าว ๗๐ ล้านไร่ ผลผลิต ๓๒.๖๓ ล้านตันข้าวเปลือก ตลาดมีความต้องการเพียง ๓๐.๘๘ ล้านตันข้าวเปลือก ซึ่งเกินความต้องการไป ๑.๗๕ ล้านตันข้าวเปลือก
- อุตสาหกรรมอาหารสัตว์มีความต้องการข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ๘ ล้านตัน แต่มีปริมาณผลผลิตในประเทศ ๕ ล้านตัน
- ผลตอบแทนข้าวโพดเลี้ยงสัตว์สูงกว่าข้าวนาปรัง ดังนี้ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ให้ผลผลิตเฉลี่ย ๑,๐๐๓ กก./ไร่ ต้นทุน ๔,๖๒๔.๕๓ บาท/ไร่ กำไร ๓,๖๙๐.๓๔ บาท/ไร่ ส่วนข้าวนาปรัง ให้ผลผลิตเฉลี่ย ๖๖๖ กก./ไร่ ต้นทุน ๔,๘๙๕.๑๗ บาท/ไร่ กำไร ๓๐๖.๒๙ บาท/ไร่

วัตถุประสงค์โครงการ

๑. ปรับสมดุลปริมาณการผลิตการตลาดของข้าวและข้าวโพดเลี้ยงสัตว์
๒. เกษตรกรมีรายได้มั่นคง ยั่งยืน
๓. อุตสาหกรรมอาหารสัตว์มีเสถียรภาพในการผลิตสินค้า ลดการพึ่งพาจากต่างประเทศ

เป้าหมายดำเนินการ

เกษตรกรเป้าหมาย ๑๕๐,๐๐๐ ครัวเรือน พื้นที่ ๒ ล้านไร่ ๓๓ จังหวัด

ระยะเวลาดำเนินการ

กันยายน ๒๕๖๑ – กันยายน ๒๕๖๒ (เริ่มปลูก พฤศจิกายน ๒๕๖๑ – ก่อน ๑๕ มกราคม ๒๕๖๒)

วิธีการดำเนินงาน

๑. การกำหนดพื้นที่ส่งเสริม

เป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมกับการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ตาม Zoning by Agrimap มีระบบชลประทาน หรือมีแหล่งน้ำที่มีศักยภาพ และเป็นกลุ่มผู้ใช้น้ำที่มีความเข้มแข็ง

๒. การบริหารจัดการด้านตลาด

- ดำเนินการตามแนวทางประชารัฐ
- มีการตกลงกับผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์และผู้รับซื้อผลผลิต โดยรับซื้อตามมาตรฐานของกระทรวงพาณิชย์ ในราคากิโลกรัมละ ๘ บาท ที่ความชื้น ๑๔.๕% โดยสหกรณ์การเกษตรทำหน้าที่เป็นจุดรวบรวม/รับซื้อผลผลิต และเชื่อมโยงกับผู้ประกอบการผลิตอาหารสัตว์

๓. การส่งเสริมการผลิต

- ส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มและบริหารจัดการการผลิตตามระบบส่งเสริมการผลิตแบบแปลงใหญ่
- ภาคเอกชน (บริษัทเมล็ดพันธุ์) ร่วมถ่ายทอดความรู้การปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ตั้งแต่การปลูก – การเก็บเกี่ยว

มาตรการจูงใจ

- กรมชลประทานดูแลด้านการบริหารจัดการน้ำ
- ให้คำแนะนำด้านเทคโนโลยีการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ตลอดฤดูกาลผลิต
- สินเชื่อเพื่อสนับสนุนปัจจัยการผลิตให้เกษตรกร ไร่ละ ๒,๐๐๐ บาท ไม่เกิน ๑๕ ไร่ ดอกเบี้ย ๐.๐๑% ระยะเวลา ๖ เดือน
- สินเชื่อเพื่อสนับสนุนสถาบันเกษตรกรเพื่อรวบรวมผลผลิต ดอกเบี้ย ๑% ระยะเวลา ๖ เดือน
- การรับซื้อโดยภาคเอกชนตามนโยบายประชารัฐ
- ประกันความเสี่ยงให้กับเกษตรกรเมื่อประสบภัยพิบัติ ภัยแล้งไร่ละ ๑,๕๐๐ บาท (อยู่ระหว่างเสนอ นบขพ. เพื่อนำเข้า ครม. อีกครั้ง)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ๒ ล้านตัน ลดการนำเข้าข้าวสาลี
๒. ลดปริมาณการผลิตข้าว ๑.๗๕ ล้านตันข้าวเปลือก
๓. เกษตรกรมีรายได้มั่นคง และปรับเปลี่ยนการผลิตอย่างยั่งยืน
๔. ลดการระบาดของศัตรูพืช ลดการใช้สารเคมี เกษตรกรมีสุขภาพดี

เป้าหมายดำเนินการ

เกษตรกรเป้าหมาย ๑๕๐,๐๐๐ ครัวเรือน พื้นที่ ๒ ล้านไร่ ๓๓ จังหวัด

ภาคเหนือ ๑๕ จังหวัด ได้แก่ กำแพงเพชร เชียงราย ลำพูน ลำปาง น่าน แพร่ ตาก นครสวรรค์ พะเยา พิจิตร พิษณุโลก เพชรบูรณ์ สุโขทัย อุตรดิตถ์ และจังหวัดอุทัยธานี

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๑๕ จังหวัด ได้แก่ นครราชสีมา นครพนม สกลนคร กาฬสินธุ์ ขอนแก่น ชัยภูมิ บุรีรัมย์ ศรีสะเกษ มหาสารคาม ร้อยเอ็ด สุรินทร์ หนองคาย หนองบัวลำภู อุตรธานี และจังหวัดอุบลราชธานี

ภาคกลาง ๒ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดชัยนาท และจังหวัดสระบุรี

ภาคตะวันออก ๑ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดปราจีนบุรี

ตารางเปรียบเทียบผลตอบแทนข้าวนาปรัง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และพืชตระกูลถั่ว ปีการผลิต ๒๕๖๐/๖๑

รายการ	ข้าวนาปรัง	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	ถั่วเขียว	ถั่วเหลือง
1. ต้นทุนผันแปร (ค่าแรง/ค่าวัสดุ/ค่าเสียโอกาส)	3,862.03	3,742.19	1,742.09	3,606.33
2. ต้นทุนคงที่ (ค่าเช่าที่ดิน/ค่าเสื่อมอุปกรณ์ การเกษตร/ค่าเสียโอกาส)	1,033.14	882.34	566.99	624.21
3. ต้นทุนรวม (บาท/ไร่)	4,895.17	4,624.53	2,309.07	4,230.54
4. ต้นทุนรวม (บาท/กก.)	7.35	4.61	19.40	15.55
5. ผลผลิตต่อไร่ (กก.)	666	1,003	117	287
6. ราคา (บาท/กก.)	7.81	8.29	27.01	16.03
7. รายได้รวม	5,201.46	8,314.87	3,160.17	4,600.61
8. ผลตอบแทน	306.29	3,690.34	851.10	370.07

ที่มา : ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร